

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГЛАМЕНТУВАННЯ МИТНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ

КАДАЛА В. В.,
кандидат юридичних наук,
доцент, завідувач кафедри ГПД,
Донецький юридичний інститут МВС України

Актуальність питань правової основи митної справи полягає в тому, що саме митна справа є важливим інструментом для забезпечення її державних інтересів у цій сфері, а саме: захисту національного ринку; забезпечення безпеки та добробуту населення та забезпечення надходжень до бюджету.

Правову платформу здійснення митної справи надає Митний кодекс України [1]. Зазначений правовий акт розкриває в гл. 1. Основи державної митної справи та вказує базові основи для її розуміння.

Законодавець звертає увагу на той факт, що правову платформу в питаннях митної справи складають Конституція України, Митний та Податковий Кодекси України, а також інші закони України, що регулюють питання митно-тарифного регулювання та міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Взагалі законодавець пропонує вважати ключовими складовими митної справи наступні основні сегменти:

по-перше, порядок переміщення через митний кордон товарів та інших предметів;

по-друге, митне регулювання, пов'язане з встановленням мит і митних зборів, процедури митного контролю та інші засоби проведення в життя митної політики.

У відповідності із змінами внесеними Законом № 141-IX від 02.10.2019 року [2] до Митного кодексу України [1] законодавець розширює перелік основних сегментів, які у сукупності складають митну справу, а саме включається такий фронт робіт як:

- митний контроль та митне оформлення товарів, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів та ведення митної статистики;

- обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності та здійснення відповідно до закону

державного контролю нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України;

- запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил, організація і забезпечення діяльності митних органів та інші заходи, спрямовані на реалізацію державної митної політики, становлять митну справу.

Разом з тим, законодавець підкреслює той факт, що митна справа здійснюється з додержанням прийнятих у міжнародній практиці форм декларування товарів, методів визначення митної вартості товарів, систем класифікації та кодування товарів та системи митної статистики, інших загальноновизнаних у світі норм і стандартів.

Ми поділяємо думку Дубініна А., Сорокіна С., Зельніченко О. [2] стосовно того, що важливою основою розвитку митної справи є принципи її здійснення, які відображають систему фундаментальних, важливих положень та цінностей, що описують взаємодію між суб'єктами, котрі здійснюють зовнішньоекономічну діяльність. Слід зазначити, що відповідно до законодавства державна митна здійснюється на основі таких принципів [1]:

- виключної юрисдикції України на її митній території;
- виключних повноважень органів доходів і зборів України щодо здійснення державної митної справи;
- законності та презумпції невинуватості;
- єдиного порядку переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон України;
- спрощення законної торгівлі;
- визнання рівності та правомірності інтересів усіх суб'єктів господарювання незалежно від форми власності;
- додержання прав та охоронюваних законом інтересів осіб;
- заохочення добросовісності;
- гласності та прозорості;
- відповідальності всіх учасників відносин, що регулюються Митним кодексом України.

Сьогодні функціонування митної системи свідчить про наявність багатьох проблем, які позначаються на ефективності її роботи, а націленість України на євроінтеграцію потребують її реформування з метою більш злагодженої організації роботи митних органів.

За результатами проведених досліджень можна зробити наступні висновки. По-перше, законодавець влучно вказує на той факт, що державна митна справа націлена на реалізацію державних митних інтересів, із чого випливає, що лише держава в особі її органів володіє абсолютним правом на здійснення такої справи. По-друге, складові митної справи в Україні визначені

на законодавчому рівні, що свідчить про наявність єдиного підходу до її проведення. По-третє, існує нагальна потреба постійного оновлення складових митної справи так, як зміна правових регуляторів в сфері оподаткування відбувається доволі часто. По-четверте, сфера досліджень має бути продовжена у напрямку принципів та функцій, які закріплені на законодавчому рівні та мають суттєвий вплив на формування митної справи сучасності.

Список використаних джерел:

1. Митний кодекс України Закон України № 4495-VI від 13.03.2012 р. Верховної Ради України (ВВР), 2012. № 44–45, № 46–47, № 48. С. 552.
2. Дубініна А., Сорокіна С., Зельніченко О. Митна справа: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 320 с.